

ДО

ПРОФ. Д-Р ПЕТЯ КАБАКЧИЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АС НА НАОА

ДОКЛАД

за извършена проверка по процедура за програмна акредитация на докторска програма „Етика“, от професионално направление 2.3. Философия в област на висше образование 2. Хуманитарни науки

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Представям на Вас и на членовете на АС на НАОА доклад относно резултатите от извършената проверка по процедура за програмна акредитация на ДП „Етика” в професионално направление 2.3. Философия от област на висше образование 2. Хуманитарни науки в Софийския университет „Св. Климент Охридски“

Докладът е разработен съгласно чл. 88 а, ал. 7 от ЗВО и чл. 38, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на необходимото качество в европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

Обучението в ОНС „доктор“ – в ДП „Етика” се извършва от катедра „Логика, етика и естетика“ във Философския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. Хронология на процедурата
- II. Изпълнение на препоръките от предходната акредитация
- III. Констатации и оценки за изпълнението на критериите за програмна акредитация на докторски програми в Европейското образователно пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО (таблица 5), приети от АС на НАОА на 20.10.2016 г.
- IV. Swot анализ
- V. Препоръки от постоянната комисия
- VI. Приложения - таблици

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол/ дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	21.07.2022г. /Протокол №18/, изх. №1272/05.10.2022г. и изх.№60/12.01.2023г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол №27/15.12.2022 г.
3.	Посещение на ЕГ в НБУ, проведено дистанционно, в електронна среда	15.02.2023 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № / 22.03.2023 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № /
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

Определената от Акредитационния съвет на НАОА Експертна група по процедурата е в състав:

Ръководител:

Доц. д-р Ясен Захариев, Нов български университет

Членове:

1. Проф. д-рфн Нина Димитрова, Българска академия на науките
2. докторант Бистра Драгойкова, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Наблюдаващ процедурата член на ПКХНИ: проф. д. ф. н. Мария Грозева, Нов български университет.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

С решение на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства от 26.04.2017 докторската програма „Етика” в професионално направление 2.3. Философия от област на висше образование 2. Хуманитарни науки в СУ „Св. Сл. Охридски“, получава обща оценка: **9.12** (девет цяло и дванадесет стотни) със срок на валидност ШЕСТ години в съответствие с чл.79, ал. 4 от ЗВО и формулира **три препоръки**:

Препоръка 1:

Да се осигурят възможности за основна и допълнителна чуждоезикова подготовка на докторантите.

Срок: за учебната 2017/2018 г.

През изминалия период а докторантите от ДП „Етика“ е осигурена възможност да записват като част от своята учебна дейност общоуниверситетски, факултетни или проектни курсове по чужд език и да получават съответните кредити при успешно полагане на изпит. Допълнителни възможности са курсовете, водене на английски език във ФФ, както предлаганите от ДЕО курсове по чужди езици.

Препоръката е изпълнена.

Препоръка 2:

Да се осигури периодично отчитане мнението на докторантите относно тяхното обучение в докторската програма.

Срок: за учебната 2017/2018 г.

С актуализацията на *Наръчника по качеството* през 2018 г. е създадена процедура за обратна връзка с обучаваните чрез използване на електронни анкети за всички ОКС. В периода май-октомври 2021 г. от Лабораторията за анализи и проучвания към Университетския център по управление на качеството е проведено целево проучване сред докторантите, което е обхванало и малка част от докторантите в направление 2.3.

Препоръката е частично изпълнена.

Препоръка 3:

Да се изпълнява приетият финансов план за индивидуалните дейности на докторантите.

Срок: за учебната 2018/2019 г.

Във Философския факултет има постоянен мониторинг на финансовия план на докторантите, като се проследява финансовата им обезпеченост, финансирането във връзка с осигуряване на достъп до различни национални и международни форуми, предоставянето на средства за научноизследователската дейност и специализациите, заплащането на преподавателските часове, както и финансирането по различни проекти.

Препоръката е изпълнена.

Справка за обучаваните докторанти в докторската програма „Етика“ във ФФ на СУ за периода 2017–2023 г.

- обучавани в периода докторанти – 6;
- защитили докторанти – 4;
- отчислен с право на защита – 0;
- докторанти редовна форма на обучение – 5;
- докторанти в самостоятелна форма на обучение – 1;
- отстранени докторанти – няма;
- докторанти, продължили академичната кариера след успешна защита – не е известно.

В полученото писмо до Председателя на ПКХНИ към НАОА 12-00-114/20.06.23 г. няма установени фактически несъответствия и възражение от страна на СУ.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 4/

Стандарт 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1. В съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: „Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма“

Обучението в ДП „Етика“ в професионално направление 2.3. Философия се провежда в пълно съответствие с мисията, визията, образователната философия, целите и задачите на СУ „Св. Кл. Охридски“. Философският факултет и неговите докторски програми (ДП) следват рамката на създадената, официално приета и действаща в СУ Система за управление на качеството (СУК), изградена специално за нуждите на Университета в съответствие с основните принципни положения, заложи в стандарта БДС EN ISO 9001:2008. Основна цел на всички предвидени дейности е поддържането на високото качество на образованието в предлаганите учебни програми и курсове.

СУК е публично оповестена и достъпна за всички членове на академичната общност. Основните положения, свързани със същността, принципите, стандартите, структурата и процедурите за функциониране на системата, се съдържат в *Наръчника по качеството* на СУ. Във Философския факултет работи *Факултетна комисия по качеството (ФКК)*, а всяка катедра има свой отговорник по качеството.

В подкрепа на стремежа към поддържане на високо качество на обучението в отделните звена на Университета се провеждат и **вътрешни одити**. Докторските програми във ФФ са преминали през вътрешен одит през 2020 и през общоуниверситетски през 2021 г.

В СУ се следва политика за осъществяване на взаимовръзка между научните изследвания и обучението в докторските програми в рамките на националния и институционален контекст. Дефинирани са принципите и формите за организация на научноизследователската дейност на докторантите, която е с най-голяма тежест в индивидуалните планове на докторантите. Тази дейност включва участие в научни проекти, публикации в издания у нас и в чужбина, участия в национални и международни форуми.

Отношенията в академичната общност са регламентирани от *Етичния кодекс*, за чието прилагане следи *Етичната комисия*. В университета работи също *Академичен омбудсман*.

За утвърждаване на академичната почтеност и предотвратяване на академични измами в системата за електронно обучение е интегриран софтуерът *StrikePlagiarism*, чрез който се проверяват задължително всички научни текстове. За акредитирания период в ДП „Етика“ **няма** документирани процедури за санкциониране на изпитни измами и плагиатство в акредитирания период.

Констатации за изпълнение на критерий 1:

- ДП „Етика“ изпълнява националните изисквания за осигуряване на качеството, определени в ЗВО, ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ;
- В СУ и Философския факултет се прилагат утвърдените стандарти и показатели за осигуряване на качеството на докторската програма, описани в СУК и Наръчника по качеството.
- В СУ е изградена и се прилага политика за осъществяване взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст. Съществуват и се прилагат стандарти за научноизследователската дейност на докторантите, която е материално осигурена и се контролира периодично.
- В СУ има изградена система за утвърждаване на академичната почтеност и предотвратяване и непримиримост към измами и дискриминация.
- На интернет страниците на СУ и на Философския факултет могат да бъдат намерени всички нормативните документи на университета, свързани със системата за качеството на обучението и научноизследователската дейност, както и с оценяването на академичния състав.

Стандарт 2. „Разработване и одобряване на програмите“ и съществуващите му критерии, а именно:

ДП „Етика“ е разработена в съответствие със съвременните критерии и постижения в науката и при спазване на изискванията на всички разписани вътрешни документи за разработване и системно обновяване на учебната документация. Учебната документация включва: *Учебен план, Квалификационна характеристика, Учебни програми, Индивидуален план, Индивидуален отчет, График на учебните занятия.*

Квалификационната характеристика не дава точна представа за придобиваните знания и изследователски умения и знания и е необходима нейната преработка. Приложеният Учебен план е адаптиран за три от докторските програми в катедрата и съответно също има **нужда от преработка**, като се включат курсове, формиращи специфични умения и изследователски компетентности в областта на етиката. Необходимо е в Учебния план да бъдат включени и **факултативни курсове**, каквито в момента липсват. Към документацията **не са приложени** учебните програми към курсовете.

Учебната документация следва утвърдените в СУ стандарти, като е създадена необходимата организация за разработването, одобрението и въвеждането на нови курсове и промени в съществуващите. Учебната документация подлежи на редовен анализ и оценка. Индивидуалните учебни планове на докторантите се изработват съвместно с научния ръководител, а тяхното изпълнение се отчита периодично.

С оглед повишаването на конкурентоспособността на СУ в условията на динамиката на пазара на труда и силна конкуренция между висшите училища, ДП „Етика“ осигурява приемственост между трите образователни степени, за да могат докторантите целенасочено продължават професионалното си развитие в избраната специалност.

Съпоставителният анализ показва, че ДП „Етика“ е съвместима с аналогичните програми в български и чуждестранни университети. Опитът на други университети в страната и в чужбина се анализира въз основа на достъпната информация от публикации, сайтове на университети и учебни програми, както и чрез лични контакти в рамките на двустранните споразумения. От предлаганите възможности за академичен обмен в рамките на *Еразъм* + в акредитационния период се е възползвал **един** докторант.

В СУ действа утвърдена система за разработване, одобрение, наблюдение и обновяване на учебните програми и съпътстващата ги учебна документация за всички степени и форми на обучение.

Изпълнението на Индивидуалния план за обучение на всеки докторант се наблюдава и оценява чрез представяне на тримесечни и годишни отчети пред първичното звено. В края на всяка академична година всеки докторант се атестира и от Факултетния съвет. Научният ръководител предлага писмено становище за извършената от докторанта работа през съответната академична година и съвместно с докторанта внася предложения за конкретизация на Индивидуалния учебен план на докторанта за следващата година.

Констатации за изпълнение на критерий 2:

- ДП „Етика“ преминава през вътрешен одит по критериите, описани в СУК и Наръчника по качеството и съгласно утвърдения календар за тези дейности.
- С оглед на конкуренцията и динамиката на пазара на труда ДП „Етика“ осигурява приемственост между трите степени на обучение.
- Програмата е съпоставима с подобни докторски програми в български и чуждестранни университети, което е основа за мобилност на докторантите.
- Учебната документация на ДП „Етика“ следва утвърдените в СУ стандарти, като е създадена необходимата организация за разработването, одобрението и въвеждането

на нови курсове и промени в съществуващите. Учебната документация подлежи на редовен анализ и оценка. **Необходима е преработка** на Квалификационната характеристика, както и на Учебния план.

Стандарт 3. „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

За постигането на основните цели в ДП „Етика“ се използват съвременни образователни форми и методи на обучение, които поставят докторантите в центъра на учебния процес и развиват активната позиция на докторантите при провеждането на научните им изследвания. Залага се на индивидуалния подход, диалогичността и тясното обвързване на образованието на докторантите с научната работа на техните ръководители, както и с проектната дейност на катедрата като цяло.

Докторантите в ДП „Етика“ се обучават чрез различни колективни и индивидуални форми. Формите за обучение на докторантите се определят в техните индивидуални планове. Сред колективните форми на обучение са: курсовете, предлагани на докторантите от ФФ и насочени към формирането на общи академични знания и компетенции, както и към формиране на специфични изследователски знания и умения; обучение в методите на търсене в бази данни, библиотечни каталози и стандарти за цитирания, публикационна дейност, участие в международни и национални форуми, преподавателска и/ или експертна дейност участието на докторантите съвместно с научния ръководител в научноизследователски проекти; участието в докторантски семинари и пр. Научният ръководител е отговорен за подготовката на докторантите и осъществява контрол върху изпълнението на Индивидуалния план и поставените в него задачи. В СУ функционира Докторантски център, който също подпомага докторантите при участия в конференции, летни школи и организира за тях обучения и достъп до бази данни с научна литература.

Докторантите следват основните етапи в подготовката на дисертационния труд, заложи в Индивидуалния план. Те периодично докладват за резултатите от изследователската си работа пред обучаващото звено. Катедреният съвет дава оценка за дейността на докторанта. В края на всяка година докторантът преминава през атестация, която се обсъжда и приема от Факултетния съвет.

Оценяването на постиженията на докторантите е под формата на кредити, като критериите са ясно формулирани и са в съответствие със ЗРАСРБ и вътрешните нормативни документи на СУ. На оценка подлежат всички структурни елементи от изпълнението на индивидуалния учебен план – учебна, научноизследователска и педагогическа дейност, за изпълнението на които докторантите получават определен брой кредити. Целият процес на обучение на докторанта се наблюдава едновременно, макар и от различни гледни точки, от научния ръководител на докторанта, от първичното звено, оторизираните лица на факултетно и университетско равнище и чрез процедурите за публикуване в академичната периодика.

В СУ са създадени институционални и административни условия, които дават възможност на докторантите да сигнализират за нередности в обучението и нарушаване на техните права.

През акредитационния период не са постъпвали жалби от докторанти в ДП „Етика“.

От приложените документи става ясно, че СУ и в частност ФФ, в рамките на който е акредитирана ДП „Етика“, разполага със солидна материална база, включваща лекционни, семинарни и компютърни зали; компютърна и презентационна техника; библиотечен фонд; електронни ресурси за образователния процес.

Констатации за изпълнение на критерий 3:

- В ДП „Етика“ се прилагат съвременни образователни форми и методи на обучение, които поставят докторантите в центъра на учебния процес и развиват тяхната активна позиция и ангажираност при провеждането на научните им изследвания. Прилагат се публично оповестени методи и форми за оценяване на постиженията на докторантите.
- В СУ са създадени институционални и административни условия, които дават възможност на докторантите да сигнализират за нередности в обучението и нарушаване на техните права.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите

Критерий 4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация“

ДП „Етика“ приема, обучава и дипломира докторанти в съответствие с нормативната уредба на Р България, отнасяща се до ОНС „доктор“. Прилагат се всички процедури и практики, свързани с различните етапи от „жизнения цикъл“ на докторантите. Необходимите наредби, правилници и ред при обявяването, приемането и завършването на ОНС „доктор“ са оповестени на сайта на СУ.

В СУ и ФФ са изградени административни структури, нормативна уредба и организация за контрол на етапите на цялостното докторантско обучение. В административната структура на СУ съществува специализиран сектор *Докторанти*, отговарящ за цялостното административно обслужване на докторантите. Във ФФ има специално назначен ресорен инспектор, отговарящ за докторантите.

Процедурите по цялостната организационна дейност по приема на докторанти – обявяване на конкурсите, определяне на състава на изпитните комисии, прием, обучение, процедури по предварително обсъждане и публична защита на дисертационни трудове – се осъществяват от съответните звена: КС, ФС на ФФ, инспектора за работа с докторанти на ФФ и университетския сектор *Докторанти*.

В СУ функционират ред и правила за осигуряване включването на докторантите в различни образователни и научноизследователски проекти. За акредитационния период преподаватели от обучаващото звено са участвали в реализацията на **6** изследователски проекта. През този период има **2** участия на докторанти в научноизследователски проекти.

Докторантите участват в организираните ежегодно от ФФ „Докторантски четения“. Изнесените там доклади се публикуват в издаваните след това сборници. Други възможности предлага Годишникът на ФФ. През изминалия период докторантите в ДП „Етика“ са реализирали **7** публикации, от които **2** на чужд език, участвали са в **6** научни форуми.

Констатации за изпълнение на критерий 4:

- В СУ са изградени административни структури, нормативна уредба и научна организация за контрол на етапите на цялостното докторантско обучение.
- Докторантите имат пълен достъп до информация и им се дава възможност за участие научни форуми в България и чужбина, където да представят резултатите от своите изследвания, като за целта им се осигурява и финансиране.
- Създадени са добри условия за администрирането и на обучението на докторанти и проследяването на техния „жизнен цикъл“ и последващата му професионална реализация.
- Има изградени правила за включването на докторантите в различни образователни и научноизследователски проекти.
- Необходимо е да се предприемат мерки за по-активното включване на докторантите в проектната и публикационна дейност.

Стандарт 5. „Преподавателски състав“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 5.1. „Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията“

Софийският университет, както и Философският факултет се стремят да поддържат качествен и компетентен академичен състав, като прилагат прозрачни процедури за набирането и развитието на преподавателите. Всички конкурси за заемане на академични длъжности преминават през ясна публична процедура. Към м. март 2021 г. на основен трудов договор в трите катедри на специалност „Философия“ работят 40 преподаватели. 29 преподаватели са хабилитирани в ПН 2.3. Философия, от които 13 професори и 16 доценти; от тях 8 имат академичното звание „доктори на философските науки“. Главните асистенти са 9 души, като всички са доктори по философия в ПН 2.3. Асистентите са двама. Общо 18 от хабилитираните преподаватели на специалността са били научни ръководители на 13 докторанти от докторските програми в катедра „Логика, етика и естетика“. Обучение то в ДП „Етика“ се осъществява от **1 професор и 1 доцент със специалност етика** като през атестационния период е пенсионирана проф. Недялка Видева. Ръководители на докторантите в разглеждания период са тези трима специалисти по етика.

Средната възраст на преподавателите в ДП „Етика“ е **56,5 г.**

Научноизследователската дейност на преподавателите в университета се отчита чрез три информационни системи: а) Електронна система за научноизследователски проекти; б) Електронна система за проекти по Наредба 9; в) Информационна система за научната дейност "Авторите".

Преподавателите от ДП „Етика“ отчитат 36 публикации, от които 10 в чужбина (средно за периода 12, средно за година на преподавател - 4); 3 участия в проекти; 31 участия в научни форуми, от които 12 в чужбина (средно за периода 5.66, средно за година на преподавател – 1.3)

В представената документация **липсват данни** за цитиранията на преподавателите от ДП „Етика“.

Преподавателите от докторската програма като част от катедра „Логика, етика и естетика“ и ФФ са организатори на различни национални и международни научни форуми, сред които следва да бъде открит ежегодния Национален научен форум в Гьолечица.

Преподавателите в ДП „Етика“ преминават периодично през атестация на преподавателската, научна и експертна дейност.

Констатации за изпълнение на критерий 5:

- Ръководството и обучението на докторанти от ДП „Етика“ се осъществява от преподаватели с необходимия профил и квалификация по научната специалност и разпознаваемост в научните среди.

- Средната възраст на академичния състав в ДП е **56,5 г.**

- Научноизследователската активност на преподавателския **състав** се отчита чрез три информационни системи, но не са посочени цитиранията, които е необходимо да се следят.

- Всички преподаватели в СУ преминават периодично през процедура на атестация.

Стандарт 6. „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий. 6.1. „ВУ развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейност“

Софийският университет и респ. ФФ, в рамките на който е акредитирана ДП „Етика“, разполага със солидна материална база, включваща лекционни, семинарни и компютърни зали; компютърна и презентационна техника; библиотечен фонд; електронни ресурси за образователния процес. По-голяма част от аудиториите са оборудвани с необходимата за съвременен учебен процес техника и интернет достъп.

Осигурени са оборудвани с компютри работни места в библиотеките „Философия“ и „Социални науки“. Изградена е специализираната видео-конферендна зала „Яйцето“, в която могат да се провеждат традиционни занятия, така и чрез видео-конферендна връзка да се излъчват провеждащи се там събития. Тази зала е свързана и с видео-репозиториум, в който се съхраняват записи от проведени учебни занятия, конференции и други прояви. Няма данни от анкетно проучване относно предложенията от докторантите от ДП „Етика“ във връзка с учебните ресурси и академичната среда.

Докторантите имат възможност за участие в научноизследователски проекти както самостоятелно, така и в екип с преподаватели и студенти. Осигурена е възможност за кандидатстване и за целево финансиране на изследователски задачи съвместно с научни ръководители, като участват в конкурси за подкрепа на докторанти по ФНИ на СУ. Финансирането на докторантските изследвания (командировки, консумативи и др.) се осъществява чрез: докторантските стипендии; средства, отпуснати на държавните университети за НИД; включване на докторанти в национални и международни проекти; индивидуални изследователски грантове.

Библиотеката на ФФ разполага с фонд от около 45 000 тома. Периодичните издания са общо на брой 44, от които 13 на български език, 8 на руски език, 13 на английски език, 5 на немски и 5 на други езици. Ресурсите на Университетската библиотека са около 2 600 000 библиотечни единици научна и учебна литература.

Предлагат се също отдалечен достъп за студенти, докторанти и преподаватели до редица бази данни, а на територията на университета са достъпни следните безплатни и платени академични бази-данни: SCOPUS (BG)/(EN), ProQuest Ebook Central, ProQuest Thesis, JSTOR, EBSCO, C.E.E.O.L., Springer Link, Clarivate Analytics и др. Чрез УБ докторантите имат достъп до автоматизирания електронен каталог ALEPH и електронния каталог НАБИС.

ФФ стимулира научноизследователската дейност на докторантите чрез включването им в научноизследователски проекти и участия в конференции. Предоставена е възможност за електронно публикуване на статии, монографии, сборници, материали от конференции. Годишникът на Факултета, както и този на специалност „Философия“, се публикуват в електронната библиотека. В акредитационния период докторантите от ДП „Етика“ са реализирали **18** публикации, регистрирани са **15 участия** в национални и международни научни форуми, както и в 2 научни проекта.

Констатации за изпълнение на критерий 6:

- СУ и Философският факултет разполагат със солидна материална база за провеждането на съвременен учебен процес.
- За докторантите са осигурени работни места. Библиотечният фонд на ЦУБ и Философския факултет предоставят както печатни и дигитални ресурси, така и достъп до голям брой национални и международни бази данни.
- Осигурена е възможност за финансиране докторантски проекти и участието им в международни и национални форуми.
- Необходимо е да се разшири участието на докторантите в проектна дейност.

Стандарт 7. „Управление на информацията“ и съответстващите му критерии, а именно:

В СУ постоянно се събира и актуализира информация, свързана с дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството. Управлението на информацията е част от системата за управление на качеството, което се осигурява от Комисията по качеството (КК) към ФФ. Комисията е интегрална част от системата за управление на качеството, чието основно звено е Университетският център по управление на качеството (УЦУК). Събират се и се анализират данни за: осъществяваните процедури за одобряване и обновяване на учебната документация на докторската програма; развитието и успеваемостта на докторантите; удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение; учебните ресурси и наличната подкрепа за докторантите; кариерното развитие на завършилите докторанти.

Всички дейности, свързани с обучението и реализацията на докторантите се административират от специализирания *Сектор Докторанти*. Негова задача е административното обслужване и обхващане на целия жизнен цикъл на докторанта – от приема до публичната защита. Освен това във ФФ има специално назначен ресорен инспектор, отговарящ за докторантите.

Разписаните процедури за изработване, предлагане, одобряване, приемане и актуализация на учебната документация се спазват строго.

Чрез системата за управление на качеството на СУ се проследява реализацията на завършилите докторанти.

Съгласно Наръчника по качеството на СУ, във всички звена се провеждат вътрешни одити, резултатите от които се обсъждат и се предвиждат „коригиращи“ действия, с цел да се отстранят несъответствията. Резултатите от проведения вътрешен одит на докторските програми във ФФ не са оповестени към момента на изготвяне на доклада-самооценка.

Констатации за изпълнение на критерий 7:

- Събирането и актуализирането на информацията в СУ е част от системата за осигуряване и поддържане на качеството на обучението.
- Необходимо е чрез отделни анкети целенасочено да се събира конкретна информация за удовлетвореността на докторантите от обучението.

Стандарт 8. „Информация за обществеността“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 8.1. „ВУ публикува ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението на докторантите, както и за защитилите и за другите заинтересовани страни и обществеността“

Докторантите както и всички студенти и преподаватели в СУ имат достъп до системата СУСИ. Информация за акредитираните докторски програми, предлагани в СУ, е публикувана на сайта на университета. В университета съществува система за популяризиране на актуална и пълна информация за образователната, научноизследователската и художествено-творческата дейност на докторантите, която е обявена както на сайта на университета, така и в Наръчника на докторанта. Информацията се разпространява онлайн, като ФФ публикува на своята страница богата и лесно достъпна информация за докторантурите, вкл. за постиженията на докторантите, възможностите за мобилност, за публикуване и участие в конференции. УИ „СУ Кл. Охридски“ публикува най-добрите дисертации, други възможности за публикации са Годишникът на ФФ, както и електронното списание на специалността „Philosophia“.

Достъпът до информация за обучение по програмите за мобилност е организиран чрез официалната страница на СУ и чрез страниците на отделните структури. ФФ своевременно оповестява условията и възможностите за мобилност на студенти, докторанти и преподаватели. Поддържа се актуална и публична информация за двете най-популярни програми за мобилност в областта на висшето образование – „Еразъм +“ и „Еразмус Мундус“. На специалната университетска интернет страница за „Еразъм +“ се обявяват конкурсите за селекция на студенти и докторанти за мобилност с цел практика по програма за текущата академична година, както и други възможности за академичен обмен. Страницата е интегрирана в системата за студентска информация СУСИ и позволява онлайн регистриране, кандидатстване, както и други електронни услуги. Периодично се организират информационни кампании и информационни срещи за популяризиране на възможностите за мобилност сред студентите и докторантите на СУ.

СУ участва активно и в програмата СЕЕPUS, като има и голям брой двустранни споразумения за обмен на преподаватели и студенти, за летни практики и др.

За отчетния период е осъществена и мобилност на 1 докторант от ДП „Етика“.

Констатации за изпълнение на критерий 8:

- Страницата на СУ предоставя цялата необходима и актуална информация за докторските програми, Докторантския център и Проектите за докторанти.
- Страницата на Философския факултет се обновява редовно и предлага информация за интересни научни форуми и събития, мобилности и конкурси, както и с възможности за финансиране, научноизследователски проекти и публикации.
- Докторантите имат възможност да публикуват резултати от изследванията си в изданията на факултета и да ги представят на научни форуми. Най-добрите дисертации се издават от УИ „Св. Кл. Охридски“.

Стандарт 9. „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Мониторингът на ДП „Етика“ е част от процеса за поддържане на качеството и цели постоянна актуализация и съпоставка на обучението и изследванията със световните постижения в професионалното направление. Процесът на мониторинг е регламентиран във вътрешните документи, свързани с поддържането на качеството. Той се осъществява в различни форми като:

а) вътрешен одит в съответствие с *Календара на дейностите по осигуряване на качеството* и цели преглед, анализ и обновяване на учебната документация;

б) осъвременяване на учебната документация чрез провеждането на анкетни проучвания сред докторантите и анализ на получените от тях данни;

в) атестиране на преподавателския състав, отчетност и атестиране на докторантите.

В СУ е изградена система за текущ мониторинг, периодичен преглед и актуализиране на докторските програми, съобразно с равнището на изследванията в научната област; изискванията на пазара на труда; желанията, очакванията и мотивацията на докторантите; научната подготовка и опит на преподавателите. Осигурени са необходимите процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността им. Предприемат се нужните действия за създаване на по-благоприятна среда за обучение и стимулиране на мотивацията и успеваемостта на докторантите, които се обучават в ДП „Етика“.

Констатации за изпълнение на критерий 9:

• Докторските програми в СУ преминават през вътрешно одит съгласно *Календара на дейностите по осигуряване на качеството*. На преглед и анализ се подлага пълната учебна документация.

• Качеството на учебната документация се осигурява чрез приетите стандарти за нейното разработване.

Стандарт 10. „Циклично външно осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 10.1. „ВУ и научната организация осъществява планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми“

Външното оценяване на докторските програми в СУ „Св. Климент Охридски“ се дава чрез периодичните акредитации от НАОА и следакредитационния контрол. ДП „Етика“ е преминала през такава оценка през 2017 г. и е получила оценка 9.12.

Друга форма за външно оценяване са данните от Рейтинговата система на висшите училища в България, според данни от която за отчетния период СУ запазва лидерското си място в обучението в професионално направление 2.3. Философия.

Допълнителна форма за оценка на качеството на подготвяните в ДП „Етика“ докторанти е и професионалната им реализация. От предоставените доказателства е видно, че и тримата защитили докторанти продължават академичната си кариера.

Констатации за изпълнение на критерий 10:

• СУ „Св. Кл. Охридски“ периодично преминава през процедури за външно оценяване на качеството на докторските програми от НАОА.

IV. SWOT анализ

Силни страни (Strengths)	Слаби страни (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ В СУ има специално създадена, добре организирана и публично оповестена система по управление на качеството в СУ, която осигурява поддържане и контролиране качеството на обучението на докторантите в ДП „Етика“ ▪ Във ФФ на СУ са изградени административни структури и са разработени вътрешнонормативни документи, гарантиращи контрол и проследяване на докторантите от приема до професионалната им реализация. ▪ ДП „Етика“ във ФФ на СУ има развита финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за провеждане на качествен образователен процес и научноизследователска дейност. ▪ Съпоставимост на ДП „Етика“ с аналогични програми в чужбина и възможности за мобилност по програма „Еразъм+“ и по други програми за академичен обмен. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Квалификационната характеристика към учебния план не е диференцирана спрямо другите ДП в катедра „Логика, етика и естетика“. ▪ В учебния план не са фиксирани факултативни дисциплини, макар докторантите да имат свободата да слушат избрани от тях курсове и в други факултети на СУ, както и в други български и чуждестранни университети. ▪ Ниска публикационна активност на докторантите

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Добра академична кариера и професионална реализация на докторантите от ДП „Етика“. 	
<p>Възможности (Opportunities)</p>	<p>Рискове (Risks)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Високият рейтинг на СУ в национален мащаб дава възможност за доразвиване на съществуващите контакти с национални и международни научноизследователски и обществени институции. ▪ Сравнимостта на ДП „Етика“ с други програми в чужбина дава възможности за осигуряване на дългосрочни международни мобилности с цел обучение и практика. ▪ ФФ на СУ и катедрите предоставят възможности за участие на докторанти в проекти на университетско, национално и международно ниво. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Нарушен баланс между броя преподавателите и броя докторантите в програмата, след пенсионирането на проф. Н. Видева. При едно увеличаване на броя на докторантите ще бъдат необходими повече преподаватели в ДП „Етика“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направените констатации, **ПКХНИ предлага на Акредитационния съвет на НАОА да даде право на СУ „Св. Климент Охридски“ да провежда обучение по докторската програма „Етика“ от професионално направление 2.3 Философия, област на висше образование 2. Хуманитарни науки.**

V. ПРЕПОРЪКИ ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ:

1. Да се прецизира квалификационната характеристика на учебния план на ДП „Етика“ съобразно спецификата и професионалния ѝ профил.

Срок: до академичната 2024/2025г.

2. Да се стимулира публикационната активност на докторантите и участието им в научни форуми и проекти.

Срок: постоянен.

3. Да се разшири преподавателския състав в ДП „Етика“.

Срок: постоянен.

**ПРОФ. ДФН. АННА-МАРИЯ ТОТОМАНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПК ПО
ХУМАНИТАРНИ НАУКИ И ИЗКУСТВА**

IV. Приложения

ТАБЛИЦА 1. СПИСЪК НА ДОКТОРАНТИТЕ В ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ЕТИКА” В ПЕРИОДА 2018–2023 Г.

	Име, фамилия на докторанта	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантурата (редовна, задочна, самостоятелна форма на обучение)	Срок на завършване на докторантурата
1.	1.Констанс Ивова Хесапчиева	доц. Валентина Георгиева Кънева	01.03.2021 г.	редовна	01.03.2024 г.
2.	Десислава Красиминова Василева	проф. Силвия Стефанова Минева	05.03.2021 г.	задочна	05.03.2024 г.
3.	Аглия Димитрова Денкова	доц. Валентина Георгиева Кънева		Редовна, защитила	01.06. 2021 г.
4.	Мария Здравкова Кирова	проф. д-р Недялка Игнатова Видева		Редовна, защитила	Публична защита на 04 Ноември 2020
5.	Маргарита Любомирова Габровска	доц. д-р Валентина Георгиева Кънева		Редовна, защитила	Публична защита на 03 Юли 2018
6.	Гергина Йорданова Теофилова	Няма информация		Редовна, защитила	Публична защита на 09 Ноември 2018

ТАБЛИЦА 2. БРОЙ ПРИДОБИЛИ ОНС „ДОКТОР“ В ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ЕТИКА” В ПЕРИОДА 2017 – 2023 Г.

Година	Редовна форма	Задочна форма	Самостоятелна форма на обучение
2017	-	-	
2018	2	-	-

2019	-	-	-
2020	1	-	-
2021	1		
2022			
2023			-

ТАБЛИЦА 3. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ДОКТОРАНТИТЕ, ОБУЧАВАНИ В ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ЕТИКА” В ПЕРИОДА 2017–2023 Г.

№	Име, презиме, фамилия	Статут	Форма на Докторантура	Работодател	Работна позиция
1.	Аглия Димитрова Денкова	доктор	Редовна	Гимназия	Учител
2.	Маргарита Любомирова Габровска	доктор	Редовна	Център за детско развитие	Терапевт

ТАБЛИЦА 4: ХАБИЛИТИРАНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ НА ОТД ВЪВ СУ „СВ. КЛ. ОХРИДСКИ“ С КВАЛИФИКАЦИЯ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 2.3. ФИЛОСОФИЯ, ОСИГУРЯВАЩИ ОБУЧЕНИЕТО ПО ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ЕТИКА” В ПЕРИОДА 2017-2023 г.

№	Име, презиме, фамилия	Научна степен	Академична длъжност	Научна област / специалност
1.	Силвия Стефанова Минева	Доктор по философия	Професор	2.3. Философия /Етика
2.	Валентина Георгиева Кънева	Доктор по философия	Доцент	2.3. Философия /Етика/
Пенсионирани преподаватели през периода 2017-2021 г.				
1.	Недялка Игнатова Видева	Доктор по философия	Професор	2.3. Философия /Етика/

Забележка: Средната възраст на хабилитирания преподавателския състав: **56.5 години**

ТАБЛИЦА 6. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ, ОСИГУРЯВАЩИ ОБУЧЕНИЕТО В ДП „ЕТИКА“ 2017-2021 г.

	Брой участия в научни проекти		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни форуми		Общ брой	Средно на преп.
		В чужб.			У нас	В чужб.		
2021	4	2	6	2	1	4	5	1.7
2020	1	2	3	1	4	4	8	2.7
2019	3	4	7	2.3	4	4	8	2.7
2018	9	3	12	4	3	1	4	1.3
2017	5	3	8	2.7	5	1	6	2
Общ брой за оценявания период	22	14	36	12	17	14	31	10.3

ТАБЛИЦА 7. БРОЙ ПУБЛИКАЦИИ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ НА ОТД, ОСИГУРЯВАЩИ ОБУЧЕНИЕТО В ДП „ЕТИКА“ 2017-2021 Г.

Тип публикация	Брой
Публикации в чуждестранни издания	11
Публикации в национални научни издания	96
Участия в разработки на учебници за целите на средното образование	4
Преводи на научна литература	6
Съставителства, предговори, послеслови, отзиви	13

ТАБЛИЦА 8. НАУЧНА АКТИВНОСТ НА ДОКТОРАНТИТЕ ОТ ДП „ЕТИКА“ 2017-2023 г.

Год.	Вид научноизследователска дейност								
	Брой публикации и в реф./инд. издания	Общ брой	Средно на докторант	Брой участия в научни проекти	Общ брой	Средно на докторант	Брой участия в научни форуми	Общ брой	Средно на докторант

	У нас	В чужб.			У нас	В чужб.			У нас	В чужб.		
2017	1		1						1		1	
2018	1		1		1		1		3		3	
2019	3		3		1		1		1	1	2	
2020	1		1									
2021	2		2									
2022												
Общ брой	7		7	1.16	2		2	0.3	5	1	6	1